

ЗЛОЧИНАЧКО УДРУЖЕЊЕ У МЕЂУНАРОДНОМ КРИВИЧНОМ ПРАВУ

Сажетак: Злочиначко удружење представљало је кривично дело Заједничког плана и завере, односно посебан облик Злочина против мира, који је као такав истицан у Нирнбершком и Токијском процесу. У новијој пракси међународних кривичних судова овај институт се на изванредан начин користи, али његова функција често је подређена политичким злоупотребама. Етикетирањем одређених политичких режима „злочиначким удружењем” од стране тзв. међународних политичких елита омогућава се широки маневарски простор за оправдавање њихових „хуманитарних интервенција” које су последица управо заједничког злочиначког циља. Од половине XX века до данас могуће је идентификовати низ повреда међународног права насталих као последица деловања злочиначког удружења, а која се наставља са повећаним интензитетом. Уколико се настави са прикривеним деловањем правих злочиначких удружења главни исход неће бити постизање светског мира него хегемоније. Да би се оваква тенденција спречила нужно је редефинисати место Злочиначког удружења у међународном кривичном праву, указати на перманентне случајеве њиховог деловања, њихове субјекте и начине на које ти исти субјекти избегавају одговорност.

Кључне речи: Злочиначко удружење, право, међународни случајеви, чињенице.

Увод

Многи догађаји у историји који су за последицу имали страдање великог броја људи настали су као последица демагошке идеологије различитих политичких или милитантних клика. У међународном кривичном праву оно је идентификовано као „удружени злочиначки подухват” односно „злочиначко удружење”.

* miodragcujic@gmail.com

Под изразом злочиначког удружења подразумева се: „...учествовање у извршењу кривичних дела која настају када се више особа које имају заједнички циљ укључе у заједничке криминалне активности...” (Voas et al. 2007, 16). У теоријском смислу оваква дефиниција може се сматрати потпуном, међутим у практичном смислу њена неодређеност огледа се у тумачењу злочиначког удружења као: (а) посебног облика извршења кривичног дела или (б) посебног облика одговорности.

Ако се злочиначко удружење посматра са аспекта посебног облика извршења кривичног дела потребно је размотрити неколико могућности: (1) као радња извршења у оквиру инкриминисаних кривичних дела у Статуту; (2) као радња универзалног кривичног дела; (3) као радња у стицају са другим радњама кривичног дела.

У првом случају радња извршења подразумева постојање кумулативне повезаности између извршења инкриминисаног дела у коме је неизоставна компонента постојање злочиначког циља, односно организације. Типичан пример наведен је у Нирнбершком процесу као Злочин против мира који обухвата: планирање, припрему, иницирање или вођење агресивног рата или рата који крши међународне уговоре, споразуме или обавезу, или учешће у заједничком плану или завери (СИМТ 1946, Art. 6).

Злочиначко удружење као радња универзалног кривичног дела може се идентификовати кроз појединачне тачке оптужнице у Токијском процесу, у којима је наглашено да су: „Сви оптужени за удруживање као лидери, организатори, иницијатори или саучесници између 1. јануара 1928. и 2. септембра 1945. године у смислу војне, поморске, политичке и економске доминације у Источној Азији, Пацифику, Индијском океану...суседним државама и острвима” – које се у наредним тачкама оптужнице разграђују на „заверу” у смислу „припреме или вођење агресивног рата” (Boister and Cryer 2008, 18–33).

Злочиначко удружење у смислу радње која је у стицају са другим радњама кривичног дела подразумева постизање истог циља применом различитих методолошких приступа. Као пример могао би се узети неки циљ који се постиже конвенционалним методама рата, а чији ефекат се поспешује адекватним методама пропагандног деловања. Кроз општу пропаганду људи се припремају за будуће ратове, тако пропаганда директно подстиче на посебне агресивне циљеве (Kearney 2007, 35). Управо овај облик извршења кривичног дела представља један о честих видова злоупотребе међународног кривичног права, јер се његова могућност у пракси занемарује, а главни носиоци идеје удруженог злочиначког подухвата успешно ескивирају кривичну одговорност.

Схватање злочиначког удружења као посебног облика одговорности је по појединим правницима: „Парадоксално, више него сложен и аналитички оспораван облик одговорности који је препознат у пракси већа *ad hoc* судова, а с друге стране имплицитно обухваћен као облик одговорности 7/6 (1) *ad hoc* Статута”¹ (Voas et al. 2007, 16).

¹ Одредбе чл. 7. ст. 1 односи се на Ажурирани статут Међународног кривичног суда за бившу Југославију (ICTY), док се чл. 6. ст. 1 односи на Статут Међународног кривичног суда за Руанду (ICTR).

Имајући у виду супротстављеност ставова о схватању злочиначког удружења као посебног облика одговорности истичу се два питања: (1) Због чега је злочиначко удружење прихваћено као облик одговорности у Римском статуту као коначно решење и (2) Да ли се дефинисањем злочиначког удружења изричито као облика одговорности решава проблем извршења радњи појединца или групе која има заједнички циљ?

Поред проблема материјално-правног карактера у решавању коначног положаја злочиначког удружења у оквирима међународног кривичног права нужно је размотрити како реалне могућности извршења злочиначког подухвата, тако и оне акте који су настали као последица прикривеног деловања злочиначког удружења.

Нирнбершки и Токијски процес

Злочиначко удружење у анализи облика извршења дела, односно облика одговорности исказује одређене специфичности у зависности од тога да ли је предмет Нирнбершког или Токијског процеса.

У *Нирнбершком процесу* злочиначко удружење било је конципирано кроз радње Заједничког плана и завере односно поједине радње у оквиру Злочина против мира, при чему је одговорност дефинисана индивидуално кроз појединачне акте оптужених или кроз њихову објективну (командну) одговорност у политичким и војним организацијама са обележјем удруженог злочиначког подухвата.

Заједнички план и завера обухватао је конкретизоване циљеве удруженог злочиначког подухвата, док је Злочин против човечности потврђивао циљ и одговорност деловања. Због кумулативне повезаности ова два кривична дела у Нирнбершком поступку веома честа појава била је да се оптужени истовремено терете по оба основа и да по истима буду осуђени.

Међу таквим случајевима издвајају се: (1) Рудолф Хес (*Rudolf Hess*) – за активно учешће у раду са илегалном нацистичком партијом и иницирање агресије против Аустрије, Чехословачке и Пољске (ИМТ 1946, 103–105); (2) Јоким фон Рибентроп (*Joachim von Ribbentrop*) – министар иностраних послова Немачке за активно учешће у плановима агресије против Чехословачке, Пољске, Норвешке, Данске, Грчке и Краљевине Југославије (ИМТ 1946, 105–107); (3) Вилхелм Кајтел (*Wilhelm Keitel*) – Високи командант оружаних снага (ОКВ) за активно учешће у притисцима на Аустрију ради анексије, планирању и реализацији напада на Чехословачку, Норвешку, Грчку, Југославију и СССР (ИМТ 1946, 108–109); (4) Алфред Розенберг (*Alfred Rosenberg*) – шеф АПА (АРА)² за активно учешће у припреми и планирању напада на Норвешку, а у својству Хитлеровог „политичког саветника” за припрему неколико нацрта планова о успостављању управе на окупираној Источној територији и њихову каснију реализацију (ИМТ 1946, 113–114); (5) Ерик Раидер (*Erich Raeder*) – gross-

² АПА (АРА) – Канцеларија за иностране послове.

admiral (ОКМ) за активно учешће у изради плана о ангажовању немачке морнарице у нападима са мора на Норвешку и СССР на Балтичком мору, као и припремама за рат против Аустрије (ИМТ 1946, 131–133); (6) Алфред Јодл (*Alfred Jodl*) – шеф оперативног штаба Врховне команде оружаних снага за планирање напада на Чехословачку, Норвешку, Данску, Холандију, Грчку и Југославију и изради коначног плана „Барбароса” (ИМТ 1946, 138–139) и (7) Константин вон Неурат (*Konstantin von Neurath*) – министар спољних послова и министар без портфеља за активно учествовање у стварању заблуде са представницима држава Европе у процесу припреме Немачке за агресивну политику према Европи (ИМТ 1946, 147–150).

Оно што нарушава кохерентност ова два инкриминисана дела јесте чињеница да су у четири случаја: Вилхелм Фрик (*Wilhelm Frick*), Валтер Функ (*Walter Funk*), Карл Дониц (*Karl Donitz*) и Артур Сејс-Инкуарт (*Arthur Seyss-Inquart*) на основу одлуке судског већа изузети од одговорности за Заједнички план и заверу, а осуђени за Злочине против мира.

Њихова функција у оквиру управних органа власти свакако је имала удела у индивидуалним радњама Заједничког плана и завере, међутим оваква одлука суда може се приписати или његовој диспозитивној оцени или чињеници да су оптужени евентуално били припадници организација које су представљале посебан предмет пред Нирнбершким поступком.

У анализи Организација које су представљене као злочиначка удружења Трибунал у Нирнбергу свој закључак изводио је из њихове структуре, циљева и криминалне активности.

У разматрању *Нацистичке партије* као злочиначке организације Трибунал је констатовао да је Руководећи корпус партије коришћен у криминалне сврхе у виду германизације освојене територије, прогона Јевреја, управљања програмом принудног рада и злостављања ратних заробљеника те сходно томе *Reichsleitung* као кадровска организација Партије, шефови различитих кадровских организација *Gauleiter* и *Kreisleiter* сматрају се одговорним, док се нижи службеници изузимају по предлогу тужилаштва (ИМТ 1946, 86).

*Гецман*³ и *SD*⁴ имали су циљ укључивања у погроме и истребљење Јевреја, бруталност и убиства у концентрационим логорима, делујући преко администрација на окупираним територијама, кроз програме принудног рада, злостављање и убиства ратних заробљеника по чему се сматрају одговорним, јер су постали или остали чланови организације са знањем да се користе за извршење кривичних дела (ИМТ 1946, 90–91).

Са потпуно истим циљем *SS*,⁵ организација коју су чинили припадници *SS Allgemeine*, *SS Waffen*, *SS Totenkopf Verbände* и припадници других полицијских снага, на основу закључка Трибунала сматрају се злочиначком организацијом изузимајући оне субјекте који су били приморани или нису починили злочине (ИМТ 1946, 95–96).

³ Die Geheime Staatspolizei – Тајна државна полиција.

⁴ Der Sicherheitsdienst des Reichsführer – Служба обезбеђења Reichsführera.

⁵ Die Schutystaffeln der Nationalsozialistischem Deutschen Arbeiterpartei – Национал-социјалистичка немачка радничка партија.

За разлику од наведених закључака Трибунал је у извесним случајевима констатовао да *не постоје* елементи злочиначког удружења алудирајући на *СА, Кабинет Рајха* и *Главни штаб са Високом командом*.

Његова образложења су на изванредан начин непотпуна и нејасна. Ако се има у виду деловање *СА* по начелима нове политичке странке 1939. године, која је укључивала чињење ратних злочина и злочина против човечности нелогично је да Трибунал све то изузме констатујући да кривична дела која су том приликом извршена нису била криминална према Повељи Трибунала, а да се у тренутку експанзије нацистичке агресије њихов број свео на групе неважних нацистичких хангара (ИМТ 1946, 96–97). Сличну констатацију Трибунал је извео за *Кабинет Рајха* указујући да се наведена организација *не може сматрати злочиначком* из два разлога: (1) јер не показује да је после 1937. године деловала као група или организација; (2) зато што је група оптужених особа толико мала да се члановима на одговарајући начин може судити у одговарајућим случајевима, а да се не приближи изјави да је кабинет чији су чланови био криминалан (ИМТ 1946, 97).

На скоро идентичан начин Трибунал констатује да *Главни штаб и Висока команда немају обележје злочиначког удружења*, јер појединачним суђењем њихових службеника постигла би се сврха боља од декларације која је тражена, а много важнији разлог је у томе што оне нити су „организација” нити су „група” у смислу члана 9 Повеље (ИМТ 1946, 98).⁶

Суштински проблем у дефинисању одређене организације злочиначком је у констатованом члану 9 Повеље, где се као и данас уочава широка слобода тужилаштва и судских већа да одређену организацију дефинишу на онај начин који је у интересу тренутне међународне политике.

Токијски процес је питање злочиначког удружења дефинисао као кривично дело Злочина против мира кроз: „... планирање, припрему, покретање или вођење објављеног или необјављеног агресивног рата, или рата који крши међународна права, уговоре, споразуме или уверења или учешћа у заједничком плану или завери за постизање било шта од наведеног” (SPEIMTFFE 1946, Art. 5a).

Анализирајући структуру оптужнице уочава се да су сви Злочини против мира систематизовани од тачке 1 до 38, и то на такав начин да је су све радње извршења дела констатоване у тачки 1, док се у преосталим тачкама парцијално издвајају као „завера”, „удружење”, „планирање”, „припрема” у односу на поједине државе (Boister and Cryer 2008, 17–28).

Специфичност Токијског процеса поводом радњи Злочина против мира разматране су искључиво кроз поступке појединаца, док је заједнички циљ организације којој су припадали занемариван.

⁶ Члан 9 (1) Повеље Међународног војног трибунала прописује: „На суђењу било којем појединачном члану било које групе или организације Трибунал може констатовати (у вези са било којим актом за који појединац може бити осуђен) да је група или организација чији је појединац био члан злочиначка организација.

У контексту овакве тврдње довољно говори случај Иване Матцуи (*Iwane Matsui*) генерал који је о извршеним злочинима Јапанаца у Нанкингу, који је био под његовом надлежношћу, обавестио јапанске дипломатске представнике у Нанкингу и Токио (IMTFE 1948, 572), дакле политички и војни врх Јапана, али они као „организација” нису сносили никакву одговорност.

Посебно интересантан је случај експериментисања на људима које се одвијало у јединицама Ишијеве (*Ishii*) мреже, које су системски спроводиле Јединица 731 и Јединица 1644 о чему постоје извештаји америчке војске о томе да су им општи обриси тих програма познати (Keiichi 2005, 4). Прва фаза резултирала је Сандерсовим извештајем (од 1. новембра 1945.) и Томсоновим извештајем (од 31. маја 1946.) у којима су изнете информације о бактеријским бомбама, али су изостављене теме експериментисања на људима или пробе биолошког оружја (Keiichi 2005, 8). У ком правцу се кретала истрага овог случаја довољно указује чињеница да је Даглас МекАртур (*Douglas MacArthur*) у својству Врховног команданта Савезничких снага 6. маја 1947. године проследио Вашингтону допис у коме је констатовао постојање значајних података изведених из Ишијеве изјаве, с констатацијом да ће се те информације највероватније задржати у обавештајним каналима због чега се неће користити као доказ ратних злочина (Gold 2003, 109).

Избегавање оптужнице за Ратне злочине кроз експерименте над људима пресекао је Захтев руског тужилаштва упућен IMTFE 1947. године за формално испитивање Широ Ишија (*Shiro Ishii*), Хитоши Кикучиа (*Hitoshi Kikuchi*) и Кијоши Отаа (*Kiyoshi Ota*) у вези Јединице 731 BW експеримената и „случаја масовних убистава као резултата тих експеримената” (Cunliffe 2007, 5). Оно што остаје нејасно у овом случају јесте због чега је целокупан поступак инициран пред националним судом СССР-а, а не пред ICTFE и због чега се деловање ове јединице није представило организацијом за удружени злочиначки подухват, већ индивидуалном одговорношћу сваког њеног члана?

Одговор на ово питање потребно је потражити у интересима страна у поступку, чију позадину није тешко разумети.

Савремени концепти злочиначког удружења

Концепти злочиначког удружења у другој половини XX века претрпели су делимичне измене у односу на Нирнбершки и Токијски поступак. У Нирнбершком и Токијском процесу у оквиру сваког инкриминисаног дела (тачке оптужнице) наглашено је постојање посебног облика *радње извршења* специфичног за злочиначко удружење, док се у модерним схватању *кроз индивидуалну одговорност* могу извести уопштене радње извршења злочиначког удружења, које се као такве повезују са инкриминисаним кривичним делима у Статуту.

Заједничка одредба члана 7/6 (1) *ad hoc* Статута (ICTY и ICTR) прописује индивидуалну одговорност на следећи начин: „*Особа која је планирала, подстицала, наредила, починила или на други начин помогла и подржала пла-*

нирање, припрему или извршење неког од кривичних дела...сноси индивидуалну кривичну одговорност” – у зависности од службеног положаја и овлашћења којима располаже.

Повезивањем радњи извршења прописаних у индивидуалној одговорности са инкриминисаним делима у Статуту (нпр. ратни злочини, злочини против човечности, геноцид, агресија), надлежним субјектима у поступку омогућава да инкриминисано дело квалификују као теже (имплементирајући у његовом бићу постојање удруженог злочиначког подухвата).

Предност оваквог одређивања злочиначког удружења је у томе што омогућава шире сагледавање чињеница од стране судских већа и повезивање инкриминисаних радњи кроз заједничко деловање више повезаних случајева чији је циљ исти, међутим с друге стране овакав систем омогућава лакшу злоупотребу.

Уколико би се упоредили случајеви *Јадранко Прлић и др.* са случајем *Радован Карџић и др.* приметило би се да је у оба случаја констатовано постојање „удруженог злочиначког подухвата”, с тим да је ICTY у првом случају као циљ дефинисао: „трајно уклањање и етничко чишћење босанских Муслимана и других нехрвата” (ICTY, IT-04-74-T, par. 15), а у другом случају „трајно уклањање босанских Муслимана и босанских Хрвата с подручја БиХ, на која су босански Срби полагали право.” (ICTY, IT-95-5, par. 6).

На основу изведене компарације у оба случаја потврђује се постојање индивидуалне одговорности порописане у члану 7 (1) Статута, која одговара елементима злочиначког удружења, али очигледна злоупотреба је у томе што је ICTY потпуно исте радње извршења дефинише потпуно различитим кривичним делима (Тежа повреда Женевске конвенције – Геноцид).

Овај институт ствара проблеме ако је често наглашаван, јер утиче како на објективност у раду међународног кривичног суда, тако и на јавно мњење међународне заједнице. У многим предметима ICTY је потенцирао да су легитимне институције као што су ЈНА, ВЈ, МУП Републике Србије у својству органа принуде ангажовани на заштити интегритета и територијалног суверенитета СФРЈ односно Републике Србије деловале као организације удруженог злочиначког подухвата.

Оваква једностраност често је долазила до изражаја, јер је ICTY у многим случајевима овај институт користио бираним речима или га је једноставно избегавао када је реч о другим националним ентитетима на простору бивше Југославије. Међу таквим примерима може се издвојити формирање плаћеничког одреда „Ел Муцахеид”, у оквиру 3. Корупуса АБиХ, чији су се ритуални злочини спроводили у логорима Каменица и Ливаде у Завидовићима, као и на ширем простору Озрена и Возуће (ICTY, IT-04-83, par. 14–50); или деловање тзв. „Кажњеничке бојне” заједно са снагама ХВ и ХВО сачињене од 200 до 300 војника на челу са *Младеном Нелетилићем* и *Винком Мартиновићем* у кампањи против босанских муслимана на простору Мостара укључујући логоре у Мостару, Лиштици, Широком Бријегу и Љубишком (ICTY, IT-98–34, par. 10–14).

Дефинисање појма злочинаког удружења много је једноставније када се у једном поступку недвосмислено разликује жртва од извршилаца кривичног дела. Такав поступак својствен је за ICTR. Након убиства Руандског председника Жувенал Хабираимане (*Juvenal Habyarimana*) припадници већинске популације Хута као главним кривцем означили су припаднике мањинске заједнице Тутсија, над којима су извршили стравичне злочине с циљем истребења.

У периоду Прелазне владе Руанде од 8. априла до 17. јула 1994. године постизање циља удруженог злочиначког подухвата достигло је кулминацију, а сваки од оптужених могао се сматрати чланом злочиначког удружења. У предмету Бизимунгу и др. (*Bizimungu et. al.*) четворица министара у Влади оптужена су за: „*Заверу за чиђење геноцида, геноцид, саучесништво у геноциду, директно и јавно подстицање на геноцид, злочине против човечности и кршење члана 3 заједничког Женевским конвенцијама и II допусног протокола прописани у члану 2, 3, 4 Статута Трибунала*” (ICTR-99-50-I). Овакав концепт оптужнице представљао је основу за процесуирање већине оптужених, иако исход поступка није увек резултирао казном затвора.

Вреднујући индивидуалну одговорност оптужених за радње извршења сходно члану 6 (1) Статута са елементима прописаним у уводном делу оптужнице ICTR је идентификовао неколико политичких и милитантних организација које су у својој позадини имали одређени циљ злочиначког подухвата.

У врху организационе пирамиде налазио се *Национални револуционарни покрет за развој Руанде (MRND)* чија се кампања састојала у контроли и управљању одборима наведене странке преко организованог, централно командног милицијског тела које би одговарало на њихов позив да нападају, убијају и уништавају Тутси становништво (ICTR-98-44, пар. 24). Активну улогу у реализацији постављеног циља преузео је Кабинет министарства одбране, Висока команда Руандске армије (Председничка гарда, Батаљон пара-командоса и Извиђачки батаљон, укључујући команданте за војне операције по секторима) чија функција се огледала у обуци и дистрибуцији оружја милицијама, изради спискова за ликвидацију, планове масакра усмерене на Тутсије и умерене Хуте, као и њихово непосредно учешће (ICTR-97-34-I, пар. 5.1–5.2). На локалном нивоу активну улогу на спровођењу постављеног циља истребљења непосредно су преузеле жандармерија и пара-милицијске снаге INTERAHAMWE.

Римски статут је по принципу ICTY и ICTR злочиначко удружење прописао у одредбама Индивидуалне кривичне одговорности. У члану 25 (3) (д) Римског статута констатована је одговорност појединца ако се: „*На било којој други начин допринесе извршењу или покушају извршења кривичног дела иза којег стоји група лица која делује са заједничким циљем, под условом да је: (I) кривично дело из надлежности Суда; (II) да је извршено са знањем о намери групе; (III) у вези са кривичним делом геноцида*”. Аналазирајући садржину ове одредбе уочавају се одређене празнине и недоречености. Имајући у виду да је процес кодификације међународних кривичних дела посебно активиран од 1946. године и још увек траје, несхватљиво је да у сфери права и даље није

јасно дефинисано шта се сматра групом лица. С друге стране недоречност наведене норме огледа се у смислу да дело злочиначког удружења треба да је у надлежности Суда, да би се након тога нагласила повезаност са кривичним делом геноцида. Ако је деловање злочиначког удружења усмерено искључиво на геноцид, да ли то значи да у случају извршења агресије нису испуњени услови постојања злочиначког удружења?

Имајући у виду наведене концепте злочиначког удружења многе чињенице непосредно указују да су: Велике силе те које често идентификују или дефинишу норме које одређене државе сврставају у посебан нормативни универзум и то је препознатљива веза између склоности великих сила да интервенишу у име међународне заједнице и означавају као одметника неке од оних држава које подлежу интервенцији (Simpson 2004, 6). Сходно томе нужно је запитати се да ли су администрације таквих држава, могу дефинисати злочиначким удружењем и шта такве администрације предузимају да злоупотребом међународног права прикрију свој заједнички циљ?

Злоупотреба међународног права у прикривању злочиначког удружења

У протеклих седам деценија међународно право није дошло до врхунца очувања човечанства, већ до његовог дна. Поједине Владе и мултинационалне компаније искривиле су суштину многих међународних прописа тражећи изговоре за стицање материјалне добити. Након остварених материјалних циљева апетити су порасли и проширили се на духовни, интелектуални и телесни интелекритет сваког појединца, који не представља ништа друго него коначни печат споразума група или организација са обележјима злочиначког удружења. Овакве речи представљају тешку оптужницу за савремено човечанство, али многи догађаји нажалост потврђују постојање оваквих тенденција.

Утицај приватних компанија увек је везан за присвајање извора одређених енергената о чему посебно говори случај *Англо-Иранске нафтне компаније*, данас познате по називу *Бритиш Петролеум*. О начину пословања ове компаније говоре њени статистички подаци из 1948. године по којима је она зарадила 61 милион фунти, од чега је за Иран на чијој територији се налазе нафтне бушотине издвојено само 9 милиона фунти, док је британска пореска служба зарадила око 28 милиона фунти само у облику пореза на добит (Ganzer 2018, 70). Ирански премијер Мохамед Мосадик истакао је ово питање пред УН као вид мешања Велике Британије у унутрашње проблеме једне државе, али уместо подршке и поштовања одредби Повеље УН доживео је да CIA поткупљивањем војника и уличне багре створи степен насиља довољан да може да изведе пуч у коме је он осуђен на доживотни кућни притвор (Ganzer 2018, 69–74). Крајњи исход оваквог деловања огледао се у постављању подобне владе у којој ће две сталне чланице Савета безбедности бити привилеговане у извозу нафте из Ирана.

Када је легитимно изабран председник Гватемале, Хакобо Арбенз покушао да уведе аграрну реформу у оквиру експропријације земљишта које прела-

зи 270 хектара, сукобио се са интересима америчке компаније *Junajted fruit* једне од највећих у извозу банаана на свету, чији је већински деоничар био Директор СИА Ален Далас и његов брат Џон Фостер Далас, што је резултирало покретањем тајних акција против председника Арбенза (Ganzer 2018, 79–81). Рат који је 1954. године покренут против Гватемале грубо је прекршио не само Повељу Уједињених нације, већ и повељу организација америчких држава (Ganzer 2018, 83).

У оба случаја руководство приватних компанија искористило је свој повлашћени положај и повезаност са политичким структурама матичних држава у планирању, припреми и реализацији циља, који у потпуности одговара циљу удруженог злочиначког подухвата.

Деструктивни методи обликовања држава у складу са глобалистичким циљевима испробани су на простору бивше Југославије компромитујући чистоћу Поглавља VII Повеље УН. Уместо заштите светског мира политичке администрације деветнаест веома развијених држава, чланица НАТО-а, подржале су сецесионистичку политику терористичке организације као што је ОВК, свесни или несвесни да ће само две деценије касније омогућити члановима ISIS-а да преко коридора који су они створили на Балкану направе проблем за целу Европу. Овакву тврдњу довољно поткрепљује чињеница да је деловање ОВК потпомогнуто од стране око 1.000 плаћеника из Албаније, Саудијске Арабије, Јемена, Авганистана, БиХ и Хрватске, деловало под надзором око 100 британских и немачких инструктора (Пантелић 2008, 120). Према томе оно што се данас дешава у Европи, последица је непромишљених потеза пре свега самих Европљана.

Непосредним укључивањем чланица НАТО-а у агресију на СРЈ, не да су прекршене многе декларације, протоколи и конвенције о коришћењу забрањених пројектила и муниције, него су погажени и сви Међународни уговори и Повеље о поштовању људских права. Питање одговорности за акте НАТО-а још увек није покренуто. Оно што додатно преиспитује циљеве деловања НАТО-а довољно илуструје активност две приватне компаније на простору КиМ крајем 2012. године: „*Enviditi*” и „*Олбрајт капитал менаџмент*.”

Канадска компанија „*Enviditi*” је у власништву пензионисаог генерала НАТО-а, Веслија Кларка, чија су улагања требала да се усмере на прераду руда угља у тзв. синтетичку нафту намењену за стартовање борбених авиона, с капацитетом од две хиљаде литара дневно (Попадић, 2016). Друга компанија у власништву бившег државног секретара САД, Мадлен Олбрајт фокусираола се на пружање поштанских услуга и услуга телекомуникација аплицирајући на куповину 75 одсто предузећа на простору Косова и Метохије, као и улагања у путну инфраструктуру (Попадић, 2016). Челне фигуре обе компаније, захваљујући свом положају и активностима током агресије 1999. године допринеле су тренутном застоју електро-привреде и инфраструктуре у Републици Србији, што указује на праву суштину жртвовања албанске и српске популације.

Врхунац егоизма и лицемерства високо позиционираних функционера у свету огледа се и у ставовима Лоренса Самерса бившег директора Хардварда и

секретара за финасије САД по коме: „Загађивање штетно по здравље треба да се веже за оне земље где ће то изазвати најмање трошкове, а то су земље са најнижим надницама” (Чомски 2008, 121). У његовим тврдњама препознају се оквири Малтузијанске теорије, јер расипањем залиха бактеријолошког оружја (забрањеног Хашким конвенцијама и посебним Женевским протоколима из 1925. године) не загађују се само екосистеми сиромашних, они се кроз земљу, воду и ваздух преносе на целокупну људску популацију. Данас су то жртве вирусних или бактеријолошких агенаса, а већ сутра могу постати део напреднијег нано – технолошког подухвата. Иза сваке трагедије по људско друштво крије се подлост неког злочиначког удружења.

Злочиначко удружење постало је реалност. Напуштајући правне оквири у његовом дефинисању и кажњавању, пружа му се могућност да настави злоупотребу на свим нивоима, где санкције све чешће изостају, а ноторне чињенице уместо да се искористе за иницирање кривичног поступка, прерастају у повод за исмејавање и тврдњу постојања тзв. „теорије завере”. Овакву праксу потребно је променити.

Закључак

У модерном друштву циљеви злочиначких удружења све више постају транспарентни, а поводом тога ни једна међународна институција не предузима ништа да би спречиле последице које произилазе из њихових деловања.

Чињеница је да се злочиначко удружење на изванредан начин наглашава у Римском статуту као облик индивидуалне одговорности, али тиме се не решава проблем организованог деловања. Да би се такав проблем превазишао нужно је у одредбе Римског права, односно међународног акта у форми опште обавезујуће Повеље имплементирати посебне одредбе које дефинишу питање удруженог злочиначког подухвата.

Једно од решења могло би бити дефинисање посебног кривичног дела које би као такво било кажњиво на међународном нивоу. Друга варијанта могла би се састојати у допуни имплементираних кривичних дела у Римском статуту, као квалификовани (тежи) облици извршења кривичних дела. Трећа могућност представљала би комбиновано решење претходне две могућности, с тим да се као таква уведе и у националне правне оквири.

На овај начин постигла би се два ефекта: (1) спречило би се различито тумачење индивидуалне или објективне одговорности од стране субјеката у међународном поступку – пред Међународним кривичним судом, (2) сваки поступак са елементима удруженог злочиначког подухвата био би толико транспарентан да би у свим државама грађани били свесни шта им представља непосредну претњу и ризик за егзистенцију њих и њихових породица – што омогућава непосредно покретање поступка пред националним кривичним судовима.

Литература

1. Закон о потврђивању Римског статута Међународног кривичног суда, „Службени лист СРЈ – Међународни уговори”, бр. 5/2001.
2. Пантелић, Небојша. 2008. „Гнезда албанског екстремизма и тероризма на Косову и Метохији.” *Политичка ревија XV (VII)*: 101–128.
3. Попадић, Јелена. 2016. „Како је Весли Кларк постао косовски рудар” *Политика*, 19. септембар.
4. Чомски, Ноам. 2008. *Интервенције*. Нови Сад: Рубикон.
5. Boas, Gideon, Bischoff, James, and Reid, Natalie. 2007. *International Criminal Law Practitioner Library; Volume I: Forms of Responsibility in International Criminal Law*. Cambridge: University Press.
6. Boister, Neil, and Cryer, Robert. 2008. *Documents on the Tokyo International Military Tribunal: Charter, Indictment and Judgement*. Oxford: University Press.
7. Charter of the International Military Tribunal [ЦИМТ], 8.8.1945, p. 286–288.
8. Cunliffe, William. 2007. *Select documents on Japanese war crimes and Japanese biological warfare, 1934–2006*. Washington: National Archives and Records Administrator.
9. Ganzer, Danijele. 2018. *Protivzakoniti ratovi: Kako zemlje NATO-a podrivaju Ujedinjene nacije*. Beograd: Laguna.
10. Gold, Hal. 2003. *Unit 731 Testimony*. Boston: Tuttle Publishing.
11. Kearney, Michael. 2007. *The Prohibition of Propaganda for War in International Law*. Oxford: University Press.
12. Keiichi, Tsuneishi. 2005. „Unit 731 and the Japanese Imperial Army's Biological Warfare Program.” *The Asia-Pacific Journal III (11)*: 1–9.
13. Simpson, Gerry. 2004. *Great Powers and Outlaw States: Unequal Sovereigns in the International Order*. Chambridge: University Press.
14. Special Proclamation Establishment of an International Military Tribunal for the Far East [SPEIMTFFE], 19.1.1946, p. 22.
15. International Military Tribunal [ИМТ]
16. Judgement Against Alfred Jodl of 1.October 1946.
17. Judgement Against Alfred Rosenberg of 1.October 1946.
18. Judgement Against Erich Raeder of 1.October 1946.
19. Judgement Against Joahim fon Ribbentrop of 1.October 1946.
20. Judgement Against Konstantin von Neurath of 1.October 1946.
21. Judgement Against Rudolf Hess of 1.October 1946.
22. Judgement Against Wilhelm Keitel of 1.October 1946.
23. Judgement Against of General Staff and High Command 1.October 1946.
24. Judgement Against Gestapo and SD 1.October 1946.
25. Judgement Against The Leadership Corps of Nazi Party of 1.October 1946.
26. Judgement Against The Reich Cabinet of 1.October 1946.
27. Judgement Against SA of 1.October 1946.
28. Judgement Against SS of 1.October 1946.
29. International Military Tribunal for the Far East [ИМТФЕ]

30. Judgement Against Iwane Matsui of 4. November 1948.
31. International Criminal Court for Rwanda [ICTR]
32. *Prosecutor v. Bizimungu et al.*, Case No. ICTR-99-50-I, of 12. May 1999.
33. *Prosecutor v. Gratien Kabiligi and Aloys Ntabakuze*, Case No. ICTR-97-34-I, of 31. July 1998.
34. *Prosecutor v. Karamera et al.*, Case No. ICTR-98-44, of 23. February 2014.
35. International Criminal Tribunal for the Prosecution of Persons Responsible for Serious Violations of International Humanitarian Law Committed in the Territory of the Former Yugoslavia since 1991 [ICTY],
36. *Prosecutor v. Jadranko Prlic et al.*, Case No. IT-04-74-T, of 11. June 2008.
37. *Prosecutor v. Mladen Naletelic (Tuta) and Vinko Martinovic (Stela)*, Case No. IT-98-34-PT-D21-2638-TER, 28. September 2001.
38. *Prosecutor v Radovan Karadzic*, Case No. IT-95-5/18-PT-D58/26342 TER, of 27. October 2009.
39. *Prosecutor v. Rasim Delic*, Case No. IT-04-83-PT-P-5248, of 14. July 2006.

CRIMINAL ASSOCIATION IN INTERNATIONAL CRIMINAL LAW

Summary: The criminal association was a criminal offense of the Joint Plan and Conspiracy, or a special form of Crime against Peace, which was highlighted as such in the Nuremberg and Tokyo trials. In the recent practice of international criminal courts, this institute is used in a certain way, but its function is often subordinated to political abuses. By labeling certain political regimes as a “criminal association” by the so-called international political elites are provided with a wide margin of maneuver to justify their “humanitarian interventions” which are the consequence of a common criminal goal. From the middle of the 20th century until today, it is possible to identify violations of international law that occurred as a result of the activities of a criminal association, which continues with increased intensity. If the covert activities of real criminal associations continue, the main outcome will not be the achievement of world peace, but hegemony. In order to prevent this tendency, it is necessary to redefine the place of the Criminal Association in international criminal law, to point out the permanent cases of their actions, their subjects and the ways in which these same subjects avoid responsibility.

Keywords: Criminal Association, law, international case, facts

Introduction

Many events in history that have resulted in the suffering of a large number of people have occurred as a result of the demagogic ideology of various political or militant cliques. In international criminal law, it is identified as a “joint criminal enterprise” or “criminal association”.

In international criminal law, it is identified as a “joint criminal enterprise” or “criminal association”. The term criminal association means: “...participation in the commission of criminal offenses that occur when several persons with a common

* miodragcujic@gmail.com

goal are involved in joint criminal activities...” (Boas et al. 2007, 16). In theoretical terms, such a definition can be considered complete, but in practical terms, its vagueness is reflected in the interpretation of a criminal association as: (a) a special form of committing a crime or (b) a special form of responsibility.

If a criminal association is viewed from the aspect of a special form of committing a criminal offense, it is necessary to consider several possibilities: (1) as an act of execution within the incriminated criminal offenses in the Statute; (2) as an act of a universal criminal offense; (3) as an act in conjunction with other acts of a criminal offense.

In the first case, the act of execution implies the existence of a cumulative connection between the execution of the incriminated act in which the indispensable component is the existence of a criminal goal, that is organization.

A typical example is cited in the Nuremberg Trials as a crime against peace that includes: planning, preparing, initiating or waging an aggressive war or a war that violates international treaties, agreements or obligations, or participating in a joint plan or conspiracy (CIMT 1946, Art. 6).

The criminal association as an act of universal crime can be identified through the individual counts of the indictment in the Tokyo process, in which it is emphasized that: “All accused of association as leaders, organizers, initiators or accomplices between January 1, 1928 and September 2, 1945. in terms of military, naval, political and economic domination in East Asia, the Pacific, the Indian Ocean... neighboring countries and islands” – which in the following counts of the indictment are broken down into a “conspiracy” in the sense of “preparing or waging an aggressive war” (Boister and Cryer 2008, 18–33).

A criminal association in the sense of an action that is in conjunction with other acts of a criminal offense implies the achievement of the same goal by applying different methodological approaches. An example could be taken of a goal achieved by conventional methods of war, the effect of which is enhanced by adequate methods of propaganda.

Through general propaganda, people prepare for future wars, so propaganda directly encourages special aggressive targets (Kearney 2007, 35). Precisely this form of committing a criminal offense is one of the frequent forms of abuse of international criminal law, because its possibility is neglected in practice, and the main bearers of the idea of a joint criminal enterprise successfully evade criminal responsibility.

The understanding of a criminal association as a special form of responsibility is according to some lawyers: “Paradoxically, more than a complex and analytically challenged form of responsibility that is recognized a form of responsibility 7/6 (1) Statute”⁷ (Boas et al. 2007, 16).

⁷ The provisions of Article 7 (1) refers to the Updated Statute of the International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia (ICTY), while Article 6 (1) refers to the Statute of the International Criminal Tribunal for Rwanda (ICTR).

Having in mind the contradiction of views on the understanding of a criminal association as a special form of responsibility, two issues stand out: (1) Why is a criminal association accepted as a form of responsibility in the Rome Statute as a final solution and (2) Is the definition of a criminal association explicitly solves the problem of performing the actions of an individual or group that has a common goal?

In addition to the problems of material and legal nature in resolving the final position of a criminal association within the framework of international criminal law, it is necessary to consider both the real possibilities of committing a criminal enterprise and those acts that arose as a result of covert activities of a criminal association.

The Nuremberg and Tokyo processes

In the analysis of the form of commission of the act, that is the form of responsibility, the criminal association expresses certain specifics depending on whether it is the subject of the Nuremberg or Tokyo process.

In the Nuremberg Trials, the criminal association was conceived through the actions of the Joint Plan and Conspiracy, that is individual actions within the Crimes against Peace, where responsibility is defined individually through individual acts of the accused or through their objective (command) responsibility in political and military organizations with a feature joint criminal enterprise.

The joint plan and conspiracy included the concretized goals of the joint criminal enterprise, while the Crime against Humanity confirmed the goal and responsibility of the action. Due to the cumulative connection between these two crimes in the Nuremberg proceedings, it was a very common occurrence for the accused to be charged on both grounds at the same time and to be convicted on the same grounds.

Among such cases are: (1) Rudolf Hess – for active participation in work with the illegal Nazi party and initiating aggression against Austria, Czechoslovakia and Poland (IMT 1946, 103–105); (2) Joachim von Ribbentrop – Minister of Foreign Affairs of Germany for active participation in plans of aggression against Czechoslovakia, Poland, Norway, Denmark, Greece and the Kingdom of Yugoslavia (IMT 1946, 105–107); (3) Wilhelm Keitel – High Commander of the Armed Forces (OKW) for active participation in pressures on Austria for annexation, planning and implementation of attacks on Czechoslovakia, Norway, Greece, Yugoslavia and USSR (IMT 1946, 108–109); Alfred Rosenberg – Head of the APA⁸ for active participation in the preparation and planning of the attack on Norway, and as Hitler's “political advisor” for the preparation of several draft plans for the establishment of administration in the occupied Eastern Territory and their subsequent implementa-

⁸ (APA) - Office of Foreign Affairs.

tion (IMT 1946, 113–114); (5) Erich Raeder – gross-admiral (OKM) for active participation in the development of a plan to engage the German navy in attacks from the sea on Norway and the USSR in the Baltic Sea, as well as preparations for war against Austria (IMT 1946, 131–133); (6) Alfred Jodl – Chief of the Operational Staff of the Supreme Command of the Armed Forces for planning attacks on Czechoslovakia, Norway, Denmark, the Netherlands, Greece and Yugoslavia and drafting the final plan of “Barbarossa” (IMT 1946, 138–139) (7) Konstantin von Neurath – Minister of Foreign Affairs and Minister without portfolio for active participation in creating misconceptions with representatives of European countries in the process of preparing Germany for an aggressive policy towards Europe (IMT 1946, 147–150). What undermines the coherence of these two incriminating acts is the fact that in four cases: Wilhelm Frick, Walter Funk, Donitz and Arthur Seyss-Inquart based on the decision exempted from responsibility for the Joint Plan and Conspiracy, and convicted of Crimes against Peace.

Their function within the governing bodies certainly took part in the individual actions of the Joint Plan and Conspiracy, but this decision of the court can be attributed either to its dispositive assessment or the fact that the defendants were members of organizations that represented a special case before the Nuremberg proceedings.

In the analysis of the Organizations presented as criminal associations, the Nuremberg Tribunal drew its conclusion from their structure, goals and criminal activity.

In considering the Nazi Party as a criminal organization, the Tribunal found that the party's corps was used for criminal purposes in the form of Germanization of conquered territory, persecution of Jews, management of forced labor programs and abuse of prisoners of war, and consequently the Reichsleitung and Kreisleiter are held accountable, while lower-ranking officials are exempted at the suggestion of the prosecution (IMT 1946, 86).

The *Gestapo*⁹ and *SD*¹⁰ aimed to involve Jews in pogroms and exterminations, brutality and killings in concentration camps, acting through administrations in the occupied territories, through forced labor programs, abuse and killing of prisoners of war for which they are considered responsible because they became or remained members of the organization, with the knowledge to be used to commit crimes (IMT 1946, 90–91).

With exactly the same goal of the *SS*,¹¹ an organization made up of members of the *SS Allgemeine*, *SS Waffen*, *SS Totenkopf Verbände* and members of the other police forces, according to the Tribunal, is considered a criminal organization except for those who were forced or did not commit crimes (IMT 1946, 95–96).

Contrary to the stated conclusions, the Tribunal in some cases stated that there were no elements of a criminal association alluding to the *SA*, the *Reich Cabinet* and the *General Staff with the High Command*.

⁹ Die Geheime Staatspolizei – Secret State Police.

¹⁰ Der Sicherheitsdienst des Reichsführer – Security service Reichsführer.

¹¹ Die Schutystaffeln der Nationalsozialistischem Deutschen Arbeiterpartei – National Socialist German Workers' Party.

His explanations are in some ways incomplete and unclear. Given the SA actions under the principles of the new political party in 1939, which included the commission of war crimes and crimes against humanity, it is illogical for the Tribunal to exclude all this, stating that the crimes committed on that occasion were not criminal under the Tribunal's Charter, that at the time of the expansion of Nazi aggression, their members was reduced to groups of unimportant Nazi hangars (IMT 1946, 96–97). The Tribunal made a similar statement for the Reich Cabinet, pointing out that the said organization could not be considered criminal for two reasons: (1) because it did not show that after 1937 it had acted as a group or organization; (2) because the group of accused persons is so small that members can be appropriately tried in appropriate cases without approaching the statement that the cabinet whose members were a criminal (Judgment, 1946:97).

In an almost identical way, the Tribunal finds that the General Staff and the High Command do not have the characteristics of a criminal association, because an individual trial of their officers would achieve a purpose better than the required declaration, and a much more important reason is that they are neither group” in the sense of Article 9 of the Charter (IMT 1946, 98).¹²

The essential problem in defining a certain organization as criminal is in the stated Article 9 of the Charter, where, as today, there is a wide freedom of the prosecution and judicial councils to define a certain organization in a way that is in the interest of current international politics.

The Tokyo Trial defined the issue of a criminal association as a crime of Peace against Peace through: “...planning, preparing, launching or waging a declared or undeclared aggressive war, or a war that vilates international rights, treaties, agreements or beliefs or participation in a joint plan; conspiracies to achieve any of the above” (SPEIMTFFE 1946, Art. 5a).

Analyzing the structure of the indictment, it can be noticed that all crimes against peace are systematized from counts 1 to 38, in such a way that all acts of committing the crime are stated in count 1, while in the remaining counts they are partially singled out as “conspiracy”, “association”, “planning”, “preparation” in relation to individual countries (Boister and Cryer 2008, 17–28).

The specificity of the Tokyo process regarding the actions of Crimes against Peace were considered exclusively through the actions of individuals, while the common goal of the organization to which they belonged was neglected.

In the context of this claim, the case of Iwane Matsui, a general who informed the Japanese diplomatic representatives in Nanking and Tokyo (IMTFE 1948, 572),

¹² Article 9 (1) of the Charter of the International Military Tribunal provides: “At the trial of any individual member of any group or organization the Tribunal may find (in respect of any act for which an individual may be convicted) that the group or organization whose individual he was is a group or organization of which the individual was a member of a criminal organization.

about the crimes committed by the Japanese leadership, but they as an “organization” bore no responsibility.

Of particular interest is the case of human experimentation in Ishii network units, which were systematically conducted by Unit 731 and Unit 1644, and there are reports from the US military that the general outlines of these programs are known to them (Keiichi 2005, 4). The first phase resulted in the Sanders Report (November 1, 1945) and the Thomson Report (May 31, 1946), which presented information on bacterial bombs but left out the topics of human experimentation or biological weapons testing (Keiichi 2005, 8). The direction in which the investigation of this case was moving is sufficiently indicated by the fact that Douglas MacArthur, in his capacity as Supreme Commander of the Allied Forces, forwarded a letter to Washington on May 6, 1947, stating the existence of significant data derived from Ishii's statement with this information is most likely to be retained in intelligence channels, which is why it will not be used as evidence of war crimes (Gold 2003, 109).

The avoidance of war crimes indictment through human experiments was interrupted by a request from the Russian prosecutor's office to IMTFE in 1947 for a formal interrogation of Shiro Ishii, Hitoshi Kikuchi and Kiyoshi Ota regarding the Unit 731 BW experiments and “mass murder cases as a result of these experiments” (Cunliffe 2007, 5). What remains unclear in this case is why the entire procedure was initiated before the national court of the USSR, and not before ICTFE, and why the activities of this unit were not presented by the organization for a joint criminal enterprise, but by the individual responsibility of each of its members?

The answer to this question should be sought in the interests of the parties to the proceedings, whose background is not difficult to understand.

Contemporary concepts of criminal association

The concepts of criminal association in the second half of the XX century underwent partial changes in relation to the Nuremberg and Tokyo proceedings. In the Nuremberg and Tokyo trials, within each incriminating act (count of the indictment), the existence of a special form of act specific to a criminal association is emphasized, while in the modern understanding, individual *acts of committing* a criminal association can be reported through *individual responsibility* for crime in the Statute.

The common provision of Article 7/6 (1) of the ad hoc Statute (ICTY and ICTR) prescribes individual responsibility as follows: “*A person who has planned, instigated, ordered, committed or otherwise aided and abetted the planning, preparation or execution of a criminal offense acts...bears individual criminal responsibility*” – depending on the official position and authority at his disposal.

By linking the acts of execution prescribed in individual responsibility with the incriminated acts in the Statute (etc. war crimes, crimes against humanity, genocide, aggression), it enables the competent subjects in the procedure to qualify the incriminated act as more serious (implementing the existence of a joint criminal enterprise).

The advantage of this determination of a criminal association is that it enables a broader view of the facts by the court chambers and the connection of incriminated actions through the joint action of several related cases whose goal is the same, but on the other hand such a system allows easier abuse.

If the cases of Jadranko Prlic et al. with the case of Radovan Karadzic et al. it would be noted that in both cases the existence of a “joint criminal enterprise” was noted, with the ICTY defining as the goal in the first case: “*permanent removal and ethnic cleansing of Bosnian Muslims and other non-Croats*” (ICTY, IT-04-74-T, par. 15), and in the second case, “*the permanent removal of Bosnian Muslims and Bosnian Croats from the territory of BiH, to which the Bosnian Serbs claimed the right.*” (ICTY, IT-95-5, par. 6). Based on the comparison, in both cases the existence of individual responsibility enshrined in Article 7 (1) of the Statute, which corresponds to the elements of a criminal association, is confirmed, but the obvious abuse is that the ICTY defines exactly the same acts of execution as completely different crimes - Genocide).

This institute creates problems if it is often emphasized, because it affects both the objectivity in the work of the international criminal court and the public opinion of the international community. In many cases, the ICTY emphasized that legitimate institutions such as the JNA, VJ, MUP of the Republic of Serbia, as coercive bodies engaged in protecting the integrity and territorial sovereignty of the SFRY and the Republic of Serbia, acted as organizations of a joint criminal enterprise.

This one-sidedness often came to the fore, as the ICTY in many cases used this institute in chosen words or simply avoided it when it came to other national entities in the former Yugoslavia. Among such examples is the formation of the mercenary detachment “El Mujahid”, within the 3rd Corps of the ABiH, whose ritual crimes were carried out in the camps Kamenica and Livade in Zavidovici, as well as in the wider area of Ozren and Vozuca (ICTY, IT-04-83, par. 14–50); or the action of the so-called. “Convict Battalions” together with HV and HVO forces made up of 200 to 300 soldiers led by *Mladen Neletilic* and *Vinko Martinovic* in the campaign against Bosnian Muslims in Mostar, including camps in Mostar, Listica, Siroki Brijeg and Ljubiska (ICTY, IT-98-34, par. 10–14).

Defining the concept of a criminal association is much simpler when in one procedure the victim is unequivocally different from the perpetrators of the crime. Such a procedure is inherent in the ICTR. After the assassination of Rwandan President Juvenal Habyarimana, members of the Hutu majority population blamed members of the Tutsi minority for committing horrific extermination crimes.

During the interim government of Rwanda from April 8 to July 17, 1994, the achievement of the goal of the joint criminal enterprise reached its culmination, and each of the accused could be considered a member of a criminal association. In the case of *Bizimungu et al.* (Bizimungu et. Al.) Four ministers in the government are accused of: “*Conspiracy to commit genocide, genocide, complicity in genocide, direct and public incitement to genocide, crimes against humanity and violation of*

Article 3 of the Geneva Conventions and the II Permit Protocol prescribed in Articles 2, 3, 4 of the Statute of the Tribunal” (ICTR-99-50-I). This concept of indictment was the basis for the prosecution of most defendants, although the outcome of the proceedings did not always result in imprisonment.

Evaluating the individual responsibility of the accused for the acts of execution pursuant to Article 6 (1) of the Statute, with the elements prescribed in the introductory part of the indictment, the ICTR identified several political and militant organizations that had a specific criminal enterprise background.

At the top of the organizational pyramid was the *National Revolutionary Movement for Development of Rwanda (MRND)*, whose campaign consisted of controlling and managing the party's committees through an organized, central-command militia body that would respond to their call to attack, kill and destroy the Tutsi population (ICTR-98-44, par. 24). An active role in achieving this goal was taken by the Cabinet of the Ministry of Defense, the High Command of the Rwandan Army (Presidential Guard, Para-Commando Battalion and Reconnaissance Battalion, including commanders for military operations by sector) whose function was reflected in training and distribution of weapons to militias liquidation, plans for massacres targeting the Tutsis and moderate Hutus, as well as their direct involvement (ICTR-97-34-I, par. 5.1–5.2). At the local level, the gendarmerie and paramilitia forces INTERAHAMWE took an active role in the implementation of the set goal of extermination.

The Rome Statute, according to the principles of the ICTY and ICTR, prescribed criminal association in the provisions of Individual Criminal Responsibility. Article 25 (3) (d) of the Rome Statute states the responsibility of an individual if: “*Contributes in any other way to the commission or attempted commission of a criminal offense by a group of persons acting with a common purpose, provided that: (I) a criminal offense within the jurisdiction of the Court; (II) it was carried out with knowledge of the intent of the group; (III) in connection with the crime of genocide.*” Analyzing the content of this provision, certain gaps and ambiguities can be noticed. Bearing in mind that the process of codification of international crimes has been specially activated since 1946 and is still ongoing, it is incomprehensible that in the sphere of law it is still not clearly defined what is considered a group of persons. On the other hand, the vagueness of the said norm is reflected in the sense that the act of a criminal association should be within the jurisdiction of the Court, in order to emphasize the connection with the criminal offense of genocide. If the activities of a criminal association are aimed exclusively at genocide, does that mean that in the case of aggression, the conditions for the existence of a criminal association are not met?

Having in mind the above concepts of criminal association, many facts directly indicate that: Great Powers are those who often identify or define norms that certain countries classify as a special normative universe some of those states that

are subject to intervention (Simpson 2004, 6). Consequently, it is necessary to ask whether the administrations of such states can be defined as a criminal association and what do such administrations undertake to conceal their common goal by abusing international law?

Abuse of international law in covering up a criminal association

In the past seven decades, international law has not reached the peak of preserving humanity, but its bottom. Some governments and multinational companies have distorted the essence of many international regulations by looking for excuses to gain material benefits. After the material goals were achieved, the appetites increased and expanded to the spiritual, intellectual and physical integrity of each individual, which represents nothing but the final seal of the agreement of groups or organizations with the characteristics of a criminal association. Such words represent a severe indictment for modern humanity, but many events unfortunately confirm the existence of such tendencies.

The influence of private companies is always related to the appropriation of sources of certain energy sources, which is especially evident in the case of the Anglo-Iranian oil company, today known as British Petroleum. The company's business data from 1948, according to which it earned 61 million pounds, speak of the way of doing business, of which only 9 million pounds were set aside for Iran, where oil wells are located, while the British tax service earned about 28 million pounds. only in the form of income tax (Ganzer 2018, 70). Iranian Prime Minister Mohamed Mossadik pointed out this issue before the UN as a form of British interference in the internal problems of a country, but instead of supporting and respecting the provisions of the UN Charter, he saw the CIA create a degree of violence by bribing soldiers and street dredgers. he was sentenced to life imprisonment (Ganzer 2018, 69–74). The end result of such actions was reflected in the establishment of a suitable government in which two permanent members of the Security Council will be privileged in the export of oil from Iran.

When the legitimately elected president of Guatemala, Jacobo Arbenz tried to introduce agrarian reform as part of the expropriation of land that exceeds 270 hectares, he clashed with the interests of the American company United Fruit, one of the largest banana exports in the world, whose majority shareholder was CIA Director Allen Dallas. his brother John Foster Dallas, which resulted in the launch of secret actions against President Arbenz (Ganzer 2018, 79–81). The war that was launched against Guatemala in 1954 grossly violated not only the Charter of the United Nations, but also the Charter of Organizations of American States (Ganzer 2018, 83).

In both cases, the management of private companies used their privileged position and connection with the political structures of the home countries in the planning, preparation and realization of the goal, which fully corresponds to the goal of the joint criminal enterprise.

Destructive methods of shaping states in accordance with globalist goals have been tested in the former Yugoslavia, compromising the purity of Chapter VII of the UN Charter. Instead of protecting world peace, the political administrations of nineteen highly developed NATO member states have supported the secessionist policies of a terrorist organization such as the KLA, conscious or unaware that only two decades later it will allow ISIS members to cross the corridors they created in the Balkans. create a problem for the whole of Europe. This claim is sufficiently supported by the fact that the actions of the KLA, supported by about 1,000 mercenaries from Albania, Saudi Arabia, Yemen, Afghanistan, BiH and Croatia, operated under the supervision of about 100 British and German instructors (Pantelic 2008, 120). Therefore, what is happening in Europe today is a consequence of reckless moves, primarily by the Europeans themselves.

The direct involvement of NATO members in the aggression against the FRY, not only violated many declarations, protocols and conventions on the use of banned missiles and ammunition, but also violated all international treaties and charters on respect for human rights. The issue of accountability for NATO acts has not yet been raised. What further re-examines the goals of NATO's activities sufficiently illustrates the activity of only two private companies in Kosovo and Metohija at the end of 2012 – *“Envidity”* and *“Albright Capital Management.”*

The Canadian company *“Envidity”* is owned by retired NATO general, Wesley Clark, whose investments were supposed to be directed to the processing of coal ores in the so-called synthetic oil intended for launching fighter jets, with a capacity of two thousand liters per day (Popadic, 2016). Another company owned by former US Secretary of State Madeleine Albright focused on providing postal and telecommunications services by applying for the purchase of 75% of companies in Kosovo and Metohija, as well as investments in road infrastructure (Popadic, 2016). The leading figures of both companies, thanks to their position and activities during the aggression in 1999, contributed to the current stagnation of the electricity economy and infrastructure in Republic of Serbia, which indicates the true essence of the sacrifice of the Albanian and Serbian populations.

The limits of selfishness and hypocrisy are sufficiently illustrated by the claims of Lawrence Summers, former director of Harvard and secretary of finance of the USA, according to which: “Pollution harmful to health should be linked to those countries where it will cause the lowest costs, and these are the countries with the lowest wages.” (Chomsky 2008, 121). His claims recognize the framework of the Malthusian theory, because the depletion of stockpiles of bacteriological weapons (prohibited by the Hague Conventions and the special Geneva Protocols of 1925) does not only pollute the ecosystems of the poor, they are transmitted to the entire human population through land, water and air. Today, they are victims of viral or bacteriological agents, and tomorrow they may become part of a more advanced technological endeavor. Behind every tragedy for human society lies the meanness of a criminal association. The criminal association has become a reality. Leaving the legal framework in its definition and punishment, he is given the opportunity to continue the abuse at all levels, where sanctions are increasingly absent, and notorious

facts instead of being used to initiate criminal proceedings, grow into a reason to ridicule and claim the so-called “conspiracy theories”. This practice needs to change.

Conclusion

In modern society, the goals of criminal associations are becoming more and more transparent, and on that occasion, no international institution is doing anything to prevent the consequences that result from their actions.

The fact is that the criminal association is in a way emphasized in the Rome Statute as a form of individual responsibility, but that does not solve the problem of organized action. In order to overcome such a problem, it is necessary to implement special provisions in the provisions of Roman law, ie an international act in the form of a general binding Charter, which define the issue of a joint criminal enterprise.

One of the solutions could be to define a special crime that would be punishable at the international level. The second variant could consist in supplementing the criminal offenses implemented in the Rome Statute, as a qualified (more serious) form of committing criminal offenses. The third option would be a combined solution of the previous two options, with the introduction as such in the national legal framework.

In this way, two effects would be achieved: (1) different interpretations of individual or objective responsibility by subjects in international proceedings – before the International Criminal Court – would be prevented, (2) any proceedings with elements of a joint criminal enterprise would be so transparent that In all countries, citizens were aware of the immediate threat and risk to their and their families' livelihoods – enabling them to take direct action before national criminal courts.

References

1. Закон о потврђивању Римског статута Међународног кривичног суда, „Службени лист СРЈ – Међународни уговори”, бр. 5/2001.
2. Пантелић, Небојша. 2008. „Гнезда албанског екстремизма и тероризма на Косову и Метохији.” *Политичка ревија XV (VII)*: 101–128.
3. Попадић, Јелена. 2016. „Како је Весли Кларк постао косовски рудар” *Политика*, 19. септембар.
4. Чомски, Ноам. 2008. *Интервенције*. Нови Сад: Рубикон.
5. Boas, Gideon, Bischoff, James, and Reid, Natalie. 2007. *International Criminal Law Practitioner Library; Volume I: Forms of Responsibility in International Criminal Law*. Cambridge: University Press.
6. Boister, Neil, and Cryer, Robert. 2008. *Documents on the Tokyo International Military Tribunal: Charter, Indictment and Judgement*. Oxford: University Press.
7. Charter of the International Military Tribunal [CIMT], 8.8.1945, p. 286–288.
8. Cunliffe, William. 2007. *Select documents on Japanese war crimes and Japanese biological warfare, 1934–2006*. Washington: National Archives and Records Administrator.
9. Ganzer, Danijele. 2018. *Protivzakoniti ratovi: Kako zemlje NATO-a podrivaju Ujedinjene nacije*. Beograd: Laguna.
10. Gold, Hal. 2003. *Unit 731 Testimony*. Boston: Tuttle Publishing.
11. Kearney, Michael. 2007. *The Prohibition of Propaganda for War in International Law*. Oxford: University Press.
12. Keiichi, Tsuneishi. 2005. „Unit 731 and the Japanese Imperial Army's Biological Warfare Program.” *The Asia-Pacific Journal III (11)*: 1–9.
13. Simpson, Gerry. 2004. *Great Powers and Outlaw States: Unequal Sovereigns in the International Order*. Chambridge: University Press.
14. Special Proclamation Establishment of an International Military Tribunal for the Far East [SPEIMTFFE], 19.1.1946, p. 22.
15. International Military Tribunal [IMT]
16. Judgement Against Alfred Jodl of 1.October 1946.
17. Judgement Against Alfred Rosenberg of 1.October 1946.
18. Judgement Against Erich Raeder of 1.October 1946.
19. Judgement Against Joahim fon Ribbentrop of 1.October 1946.
20. Judgement Against Konstantin von Neurath of 1.October 1946.
21. Judgement Against Rudolf Hess of 1.October 1946.
22. Judgement Against Wilhelm Keitel of 1.October 1946.
23. Judgement Against of General Staff and High Command 1.October 1946.
24. Judgement Against Gestapo and SD 1.October 1946.
25. Judgement Against The Leadership Corps of Nazi Party of 1.October 1946.
26. Judgement Against The Reich Cabinet of 1.October 1946.
27. Judgement Against SA of 1.October 1946.
28. Judgement Against SS of 1.October 1946.

29. International Military Tribunal for the Far East [IMTFE]
30. Judgement Against Iwane Matsui of 4. November 1948.
31. International Criminal Court for Rwanda [ICTR]
32. *Prosecutor v. Bizimungu et al.*, Case No. ICTR-99-50-I, of 12. May 1999.
33. *Prosecutor v. Gratien Kabiligi and Aloys Ntaboakuze*, Case No. ICTR-97-34-I, of 31. July 1998.
34. *Prosecutor v. Karamera et al.*, Case No. ICTR-98-44, of 23. February 2014.
35. International Criminal Tribunal for the Prosecution of Persons Responsible for Serious Violations of International Humanitarian Law Committed in the Territory of the Former Yugoslavia since 1991 [ICTY],
36. *Prosecutor v. Jadranko Prlic et al.*, Case No. IT-04-74-T, of 11. June 2008.
37. *Prosecutor v. Mladen Naletelic (Tuta) and Vinko Martinovic (Stela)*, Case No. IT-98-34-PT-D21-2638-TER, 28. September 2001.
38. *Prosecutor v. Radovan Karadzic*, Case No. IT-95-5/18-PT-D58/26342 TER, of 27. October 2009.
39. *Prosecutor v. Rasim Delic*, Case No. IT-04-83-PT-P-5248, of 14. July 2006.